

520päevane liba-Marsi-lend läheneb finišijoonle (17)

www.FORTE.ee

02. november 2011 11:23

Kapslis Marsi-lendu matkinud astronautid: "Oleme valmis teele asuma — päriselt!" Kuus astronauti, kes veetsid 520 päeva järjest akendeta Marsi-lennu simulatsioonikapslis, pöörduvad sel nädalal n-ö tagasi koju.

Mehed väljuvad reedel "kosmoselaevast" — Moskvas tegutsevasse Venemaa teaduste akadeemia biomeditsiiniliste probleemide instituuti RIBP

Foto: AFP / ESA

rajatud isolatsioonikapslist, vahendab [The Daily Mail](#).

Juba ootavad võidukad tähelendurid üha realistlikumaks kujunevat võimalust inimeste tegelikuks saatmiseks punasele planeedile.

Üks pardal viibinud astronautidest, prantsuse insener Romain Charles, sedastas hiljuti päevikusissekandes: „Meie rahvusvaheline meeskond läbis missiooni Mars-500 edukalt ning me oleme õnnelikud ja uhked, et saime anda jaatava vastuse küsimusele, mis esitati poolteist aastat tagasi: „Kas inimene on suuteline füüsiliselt ja vaimselt taluma Marsi-lennuga kaasnevat eraldatust?“ Jah, me oleme valmis teele asuma!”

15 miljoni dollari suuruse eelarvega projekti viib koostöös RIBP-ga läbi Euroopa kosmoseagentuur ESA; eesmärgiks on täies ulatuses matkida lendu Marsile ja tagasi.

Pärast kapslisse sisenemist möödunud aasta 3. juunil on simunaudid läbi viinud mitmeid eksperimente, sooritanud ühe Moskva korterelamu kõrval autoparklas „Marsil-kõnde“ ning seiranud hoolikalt iseenda vaimset tervist ja heaolu.

Simulatsioonide töepärastamise huvides lisati osale sideseanssidest lennujuhtimiskeskusega 20-minutiline sidelõtk.

Uurijad loodavad sel moel kogutud andmed kasutada astronaute tõelisel süvakosmoselennul varitsevate füüsiliste ja vaimsete väljakutsete paremaks mõistmiseks.

Siiski ei suudetud kapslis matkida gravitatsiooni puudumist ega

planeetidevahelise ruumi kõrgemaid kiirgustasemeid, mis tähendab, et saadud tulemused pole päris täielikud.

ESA mehitatud kosmoselendude ja -operatsioonide direktoraadi teadus- ja rakendusosakonda juhatav astronaut Christer Fuglesang rääkis uudislehele Space.com: „Mars-500 kestus on ainulaadne — mitte kunagi varem pole kedagi nii kaua eraldatuses hoitud, mis tähendab, et saame hankida ainulaadseid andmeid.

Logistika ja kommunikatsiooni osas oli simulatsioon üsna realistlik. Loomulikult on aspekte, mida pole võimalik matkida. Näiteks on võimatu simuleerida kaalutust või kiirgust.“

Projekt oli kasulik ka selle poolest, et aitas tuvastada, millises reisi etapis inimestest ruumirändurid kõige suurema pinge all on — ja leida meetodeid, mis aitavad astronautidel sellega toime tulla.

„Eks neil on olnud kõrg- ja madalseise, aga seda oligi oodata,“ osutas ESA inimeluteaduste spetsialist Patrick Sundblad.

„Vaimse seisundi madalpunkt saabus augustis: see oli lennu kõige üksluisem faas, simunautide sõbrad ja pered viibisid puhkusel ega läkitanud eriti palju sõnumeid, samuti polnud proviandivalik eriti vaheldusrikas.

Ometi ei leidnud kapslis aset mingisuguseid komistusi ega kriise. Ma ei oodanudki midagi katastroofilist, ent kogu üritus on kulgenud palju edukamalt kui julgesin loota. Olen rabatud.“

Kapsli meeskond — hr Charles, itaalia insener Diego Urbina, vene füsioloog Aleksandr Smolejevski, vene kirurg Suhrob Kamolov, vene insener Aleksei Sitjov ja tulevane taikonaut Wang Yue — jäävad pärast kapsliluugist väljumist veel vähemalt kolmeks päevaks meditsiinilisse karantiini.

Tulemuste analüüsimine ja järgmiste sammude kavandamine arvatakse teadlastel aega võtvat umbes aasta.

Jälgi Forte uudiseid ka Twitteris!

See leht on trükitud DELFI internetivärvast
Address <http://forte.delfi.ee/archive/article.php?id=60896887>